

Mødet den 4. Oktober 1917.

Fraværende: Niels Jensen.

1. (J. Nr. 385—1917). Cirkulære af 15. September 1917 fra Handelsministeriet angaaende **Revision af Vedtægten for bunden Næring.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 100—1917). Skrivelse af 27. September 1917 fra Ministeriet for offentlige Arbejder om, at **Dampskibet »Skirner« tilstaas Afgiftsfrihed,** saalænge det for Militærets Regning henligger i Aarhus Havn.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 23⁹—1917). Beretning om **Understøttelsen til Born af Enker** i 1916—17.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 23⁸—1917). Beretning om **Aarhus Fattigvæsen** i 1916—17.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 67—1917). **Overligningskommissionens Nedsættelser i Hovedligningen** for 1917—18.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 370—1917). Indstilling fra Budgetudvalget om **Optagelse af et Laan paa 2 Millioner Kroner** (Se B Side 133). — 2. Behandling.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget for Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om, at der stilles et Beløb af 447000 Kr. til Raadighed til **Opførelse af yderligere 10 Ejendomme.**

P. P e t e r s e n maatte endnu engang anmode om at faa Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen og om, at Sagen blev henvist til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, idet der nu forelaa Forslag fra private om Opførelse af lignende Ejendomme.

Sagen udsattes i Henhold til Forretningsordenen og henvistes til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

8. (J. Nr. 389—1917). Indstilling fra Brolægningsudvalget om **Udvidelse af Lossepladsen i Mølleengen.**

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 306—1917). Skrivelse af 9. August 1917 fra Indenrigsministeriet angaaende det af Byraadet modtagne Udkast til nyt **Regulativ for Aarhus Kommunes Hospitaler**, saalydende:

»I det med Amtets Skrivelse af 28. November f. A. modtagne Andragende har Aarhus Byraad anholdt om, at der maa blive meddelt Stadfæstelse paa det hoslagt tilbagefølgende Udkast til nyt Regulativ for Aarhus Kommunes Hospitaler.

I denne Anledning skulde man efter stedsfunden Brevveksling med Justitsministeriet og Sygekasseinspektøren til Efterretning og videre Bekendtgørelse tjenstlig melde, at den ansøgte Stadfæstelse vil blive meddelt som gældende fra 1. Juli d. A., naar der i Udkastet foretages følgende Ændringer:

ad § 3, 9. Stk. (Rettelse 1 ad Side 3). Hertil bør føjes en Bestemmelse om, at saavel Ju-

stitsministeriet som Sundhedsstyrelsen har Adgang til at faa Journalerne udlaant.

ad § 10, Stykke V (Rettelse 3 ad Side 9). Sidste Punktum bør affattes saaledes: »For Patienter, som indlægges i Henhold til § 5 i Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 1. April 1912, erlægges samme Betaling«.

ad § 10, 7. sidste Stk. (Tilføjelse 2 ad Side 10). Efter Ordene »§ 28« bør sættes Komma, hvorpaa der bør fortsættes: »og kun halv Betaling ved Patienter, som er indlagt i Henhold til Lov Nr. 144 af 10. Maj 1915 § 14«.

ad § 10, 4. sidste Stk. (Rettelse 4 ad Side 10). »§ 35« bør rettes til »§ 34«.

ad § 14 (Tilføjelse 4 ad Side 13). Ordene »saa- vel Indenrigsministeriet som Justitsministeriet« bør rettes til »vedkommende Ministerium (Indenrigs- eller Justitsministeriet)«.

Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget kan anbefale Byraadet at tiltræde de i nærværende Skrivelse foreslaaede Ændringer af Hospitalernes Regulativ.

Man foreslaar, at Ændringen til § 3, 9. Stk. (Rettelse 1 ad Side 3) affattes saaledes:

Efter »de er Kommunens Ejendom« tilføjes:

De i Journalerne indeholdte Oplysninger ere at betragte som Embedshemmeligheder, hvorfor de ikke ere tilgængelige, uden at Afdelingens Overlæge giver sit Samtykke dertil. Dog er Justitsministeriet og Sundhedsstyrelsen berettiget til paa Forlangende at faa en verificeret Afskrift af Hospitalernes Journaler. Disse selv maa ikke fjernes fra Hospitalerne«.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 204—1917). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om, at **Karreen mellem Vilh. Meyersvej, Niels Ebbesensvej, Finsensgade og H. C. Ørstedesvej stilles til Raadighed for Sygehusudvalget.** (Se Side 114).

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 34—1817). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar om, at **Lejeafgiften af Lejligheder i de kommunale Beboelsesbygninger** ansættes til fra 32 Kr. til 38 Kr. pr. Maaned for en 2 Værelsers Lejlighed og til fra 42 til 55 Kr. for en 3 Værelsers Lejlighed.

Et Mindretal i Udvalget (Søren Petersen) havde ikke kunnet tiltræde Indstillingen, men forbeholdt sig at stille Ændringsforslag.

P. P e t e r s e n erindrede om, at Hr. Møller i sidste Møde havde pointeret, at Lejeafgifterne skulde fastsættes saaledes, at Ejendommene kunde forrente sig, og at denne Udtalelse ikke var blevet modsagt fra nogen Side. Udvalget havde nu ladet foretage en nøjagtig Beregning over, hvad Afgifterne skulde sættes til, hvis Ejendommene skulde give $6\frac{1}{2}$ % af Anskaffelsessummen, hvilken Forrentning jo endda næppe kunde anses for fuldt tilstrækkelig, og Flertallet foreslog i Henhold hertil at sætte Lejen til fra 32 Kr. til 38 Kr. pr. Maaned for de 2 Værelsers Lejligheder og til fra 42 til 55 Kr. for de 3 Værelsers Lejligheder, alt efter de vedkommende Lejligheders Størrelse og Beliggenhed. Et af Udvalgets Medlemmer, Hr. Søren Petersen, havde ikke kunnet tiltræde Forslaget. Skulde Lejen sættes lavere, vilde Forrentningen ikke blive $6\frac{1}{2}$ %, og Differencen vilde altsaa i Virkeligheden blive en Understøttelse til de paagældende Lejere, uagtet man fra første Færd havde været enige om, at det ikke netop skulde

være trængende, der skulde bo i disse Ejendomme. Det var Flertallets Anskuelse, at Byraadet ved at gøre Opførelsen af de kommunale Beboelsesbygninger til et Velgørenhedsværk etablerede en Smudskonkurrence overfor de private Grundejere, og Følgen vilde blive, at Kommunen maatte blive ved med at bygge og sætte Penge til derved.

Søren Petersen kunde ikke tiltræde Indstillingen, fordi de foreslaaede Lejeafgifter var saa store, at kun Velhavere kunde bebo Lejlighederne. Det var ganske vist dyrt at bygge for Tiden, men derfor maatte Lejen alligevel ikke sættes langt højere end andre Steder i Byen og langt højere, end almindelige Mennesker kunde betale. Det var rigtigt, at der ikke kunde regnes med en lavere Forrentning end $6\frac{1}{2}$ %, hvis Ejendommene skulde fuldt forrente sig, men det var jo ikke første Gang, Kommunen byggede uden at beregne sig fuld Forrentning af Ejendommene. Uagtet de høje Lejeafgifter forrentede Barakkerne sig jo ikke, og Lejeafgifterne var endda fastsatte af den borgerlige Gruppe. Taleren skulde da foreslaa, at Lejeafgifterne blev ansat 20 % lavere end af Udvalgets Flertal foreslaaet. Derved vilde man komme til en mere passende Leje. Taleren nævnte derefter Størrelsen af de forskellige Lejeafgifter efter Flertallets og efter Talerens Forslag og anførte, at Gennemsnitsnedsættelsen efter dette sidste vilde blive 86 Kr. for de 2 Værelsers Lejligheder og 115 Kr. for de 3 Værelsers. Kommunens Hensigt med at opføre Beboelsesbygninger var at bidrage til at afhjælpe Bolignøden, men det opnaaede man ikke, hvis Lejlighederne blev saa dyre, at Folk ikke kunde betale Lejen. Blev de foreslaaede Afgifter nedsat med 20 %, vilde de komme til at staa i nogen-

lunde Forhold til, hvad private Grundejere forlangte, og selvfølgelig var der herved ikke Tale om nogen Smudskonkurrence, men kun om en human Hensyntagen til Befolkningen. Selv med de af Taleren foreslaaede Afgifter kunde Lejlighederne ikke beboes af Fattigfolk, men skulde Afgifterne sættes til den af Flertallet foreslaaede Højde, vilde Arbejdere slet ikke kunne tænke paa at leje Lejlighed i Kommunens Ejendomme, og det havde dog været Hensigten med Ejendommenes Opførelse.

Møller bemærkede, at det, da Byraadet vedtog at opføre kommunale Beboelsesbygninger, var en Forudsætning, at Kommunen ikke skulde have Gevinst ved Foranstaltningen, og det vilde der heller ikke blive, naar Opførelsessummen kun skulde forrentes med $6\frac{1}{2}$ %. Overfor Hr. Søren Petersens Udtalelse om, at de af Udvalgets Flertal foreslaaede Lejeafgifter ikke stod i Forhold til, hvad der blev forlangt andre Steder i Byen, maatte Taleren dog gøre opmærksom paa, at der paa Frederiksbjerg blev forlangt fra 500 til 625 Kr. for en 3 Værelsers Lejlighed, altsaa Afgifter der meget vel kunde sammenstilles med de Afgifter, man nu forlangte her. De dyreste af Lejlighederne var vel endda fuldt moderne indrettet i enhver Henseende med elektrisk Lys, W. C. og Badeværelse. Ved at nedsætte de foreslaaede Lejeafgifter med 20 % vilde man ikke alene paaføre Bygningshaandværkerne, men ogsaa Husejerne Konkurrence. I København blev der betalt 500—600 Kr. for en 2 Værelsers Lejlighed og 700—900 Kr. for en 3 Værelsers, og vel var København ikke Aarhus, men fra en vis Side vilde man dog nok sammenligne de to Byer, naar Talen var om Arbejdslønninger. Materialepriserne vilde næppe gaa

nævneværdigt ned i mange Aar, og hvis man byggede med for lav Forrentning, maatte man derfor regne med et aarligt tilbagevendende Underskud. De mange forskellige Dyrtidsforanstaltninger kostede saa store Summer, at der allerede nu var god Grund til at spørge, hvor Pengene skulde komme fra. Skulde den af Hr. Søren Petersen foreslaaede Nedsættelse blive vedtaget, vilde Kommunen hvert Aar tabe 46—4700 Kr. paa Ejendommene, hvilket i Virkeligheden betød, at disses Værdi blev nedskrevet med 100000 Kr. Taleren maatte meget fraraade, at man kom ind paa saa farligt et Skraaplan, og han vilde indtrængende henstille, at man ikke stemte for Hr. Søren Petersens Forslag. At bygge gode Ejendomme og straks nedsætte deres Værdi med 100000 Kr. var ganske urimeligt.

Simonson anbefalede Hr. Søren Petersens Forslag. De Lejeafgifter, som Udvalgets Flertal havde foreslaaet, var saa høje, at man ikke kunde vente at faa dem ind, og desuden vilde man ved at forlange dem udsætte sig for Beskyldning for at skruer Huslejen i Vejret, hvad vel ikke var Hensigten med det kommunale Byggeri. Dersom de foreslaaede Lejeafgifter blev nedsat med 20 %, svarede de nogenlunde til, hvad der almindeligt blev betalt for gode Lejligheder her i Byen, ja var vel endda noget derover. Den foreslaede Nedsættelse vilde ganske vist medføre et Tab paa godt 4000 Kr. om Aaret for Kommunen, men Forholdene var ogsaa ganske ekstraordinære, og mangfoldige private Bygmestre havde tidligere bygget med Sikkerhed for, at Ejendommene ikke straks vilde forrente sig. Før Kommunen begyndte at bygge, tilbød man private store Lempelser, hvis de vilde bygge, Lempelser, hvorved Kommunen

kom til at bære en Del af den store Leje, hvis Ejendommene skulde forrentes med $6\frac{1}{2}$ %. Med den foreslaaede Nedsættelse af 20 % vilde Forrentningen blive $5\frac{1}{5}$ %, altsaa godt og vel den Rente, Kommunen havde sine Penge til, hvis man regnede med, at Kommunen selv anbragte sine egne Penge i Ejendommene. Den højeste Rente, Kommunen havde sine Penge til, var $5\frac{1}{10}$ %, og der blev altsaa kun Ejendommenes Vedligeholdelse at tilskyde fra Kommunens Side. Ligesom Stat og Kommune traf Dyrtidsforanstaltninger og lod Udgiften dertil fordele paa dem, der havde Fordel af de dyre Tider, saaledes var det kun rimeligt og forsvarligt, at de Grundejere, der profiterede af de ekstraordinære Forhold, kom til at bære en Del af den Udgift, der vilde blive ved at sætte Lejen for de kommunale Lejligheder ned til en nogenlunde rimelig Højde. I de store Byggeforeninger i København bar man sig ad paa lignende Maade. De senest byggede Huse var jo meget dyrere end de ældre, men Merudgiften blev fordelt paa alle Ejendommene. Forøvrigt blev det Beløb, Ejendommenes Værdi blev forringet med ved den foreslaaede Nedsættelse, ikke 100000 Kr., saaledes som Hr. Møller mente, men kun 70000 Kr., og Nedsættelsen svarede altsaa omtrent til det Beløb, Opførelsesudgiften var blevet større end paaregnet. Naar det gamle Byraad havde fundet det naturligt, at det offentlige gav Tilskud til Baraklejlighederne, var der ingen Grund til ikke at gøre noget lignende her. Taleren kunde ikke gaa med til at fastsætte en Leje, der var overordentlig høj, og hvorved man slet ikke tog Hensyn til Situationen, og som vilde skrue Huslejen i Vejret i Almindelighed. Nogen Konkurrence med de private kunde der slet ikke være Tale om,

da ingen private alligevel byggede, og desuden byggede Kommunen jo kun, fordi de private ikke vilde bygge. Før Materialepriserne blev saa lave, at der kunde bygges saaledes, at en 2 Værelsers Lejlighed kunde lejes ud for 365 Kr. og en 3 Værelsers for 528 Kr., vilde private næppe indlade sig paa at bygge, saa det var ganske hen i Vejret at sige, at Byggeriet vilde blive hæmmet, hvis Hr. Søren Petersens Forslag skulde blive vedtaget.

Møller maatte overfor Hr. Simonsens Udtalelse om, at private Bygmestre tidligere havde bygget med sikker Overbevisning om, at Ejendommene ikke vilde forrente sig i en Del Aar, bemærke, at saadanne Bygmestre havde været rene Velgørere, men at Taleren dog troede, at de sikkert fra første Færd havde regnet med at faa Ejendommene forrentet. Taleren vilde fastholde, at man ved at vedtage Hr. Søren Petersens Forslag vilde gøre det umuligt for private at bygge. De Lempelser, man i sin Tid havde tilbudt private, hvis de vilde bygge, betød i Virkeligheden kun en lille Risiko, men ikke noget egentligt Tab for Kommunen. Ved Nedsættelsen vilde det aarlige Tab ikke blive 4000 Kr., men 4600 Kr., og Værdiforringelsen af Ejendommene altsaa adskilligt mere end 70000 Kr., saaledes som Hr. Simonsen syntes at mene. Naar Forrentningen kun skulde være $5\frac{1}{2}$ %, kunde man lige saa godt forære Grunden bort til private, mod at de byggede, saa var man da i hvert Fald fri for at administrere Ejendommene. Skulde Kommunen fortsætte paa den Maade, som nu blev foreslaaet, og det blev man vel nødt til, da Nedsættelsen jo vilde bevirke, at ingen vilde bygge i Fremtiden, maatte Kommunen regne med et Tab paa ca. 90000 Kr. hver eneste

Gang, og det maatte sikkert kaldes en meget uklog Kommunalpolitik.

Brøndum kunde støtte Hr. Søren Petersens Forslag. Naar Lejen for de kommunale Lejligheder skulde fastsættes, var der kun een Maade at gaa frem paa, nemlig at sammenligne med Lejen for tilsvarende Lejligheder i de Ejendomme, som var opført før Krigen. Dersom Lejen skulde beregnes efter de nuværende Byggepriser, var der ingen Grund for de private til at undlade at bygge. Naar Kommunen var blevet nødsaget til at bygge, var det en Nødsforanstaltning i den ekstraordinære Tid, fordi der selvfølgelig maatte skaffes det fornødne Antal Boliger, og fordi det var uheldigt at bygge Barakker. Hvis Kommunen tog en ekstraordinær stor Leje, vilde Forholdet blive som ved Barakkerne, at den vilde blive benyttet til at skrue Lejen i Vejret overalt i Byen, og det kunde Kommunen selvfølgelig ikke være med til. Man kunde ikke her anlægge et Forretningsstandpunkt, men maatte se paa, hvad der tjente Byens Borgere bedst. Det var i første Linie Byraadets Pligt at virke regulerende og skaffe normale Forhold hurtigst muligt baade hvad Fødemidler og Beboelse angik. Forhaabentlig vilde disse Ejendomme vedblive at være i Kommunens Eje, idet Kommunen sikkert havde en Opgave ved at skaffe Mønsterboliger til en Del af Beboerne, men det bedste vilde naturligvis være, om man naaede til at bygge mindre Huse bestaaende af 4 sammenbyggede Ejendomme og saaledes, at Afdragene efterhaanden kom Lejerne tilgode. Taleren henstillede, at Spørgsmaalet om Nedsættelse af Afgifterne for Baraklejlighederne atter blev taget op og behandlet for aabne Døre, saaledes at Borgerne kunde faa at se, hvorledes denne Sag egentlig laa.

B r a m m e r skulde ikke nægte, at de af Udvalgets Flertal foreslaaede Lejeafgifter var meget betydelige, og kunde give Hr. Søren Petersen Ret i, at mange Arbejdere ikke vilde kunne betale saa høj en Leje. Naar Taleren havde stemt for Opførelsen af kommunale Beboelsesbygninger, havde det været ud fra den Betragtning, at der maatte skaffes Boliger uden Hensyn til, hvad Lejlighederne vilde koste, og i Almindelighed kunde den Betragtning heller ikke gøres gældende, at Lejen skulde svare til, hvad en Arbejder kunde betale. Da den foreslaaede Nedsættelse med 20 % desuden utvivlsomt vilde hæmme det private Byggeri, kunde Taleren ikke stemme for saa stor en Nedsættelse, men da det vel nok vilde være ufornuddent at forlange en Forrentning med $6\frac{1}{2}$ % straks, fordi større Reparationer næppe lige straks vilde blive paakrævet, vilde han foreslaa, at man lagde en Forrentning med 6 % til Grund for Beregningen af Huslejens Størrelse.

N. J o h. L a u r s e n fandt ikke Sammenligningen med Byggeforeningerne i København helt rigtig, fordi Byggeforeningerne selv tog hele Ansvaret, medens Kommunen her maatte tage en Del af Ansvaret for en Nedsættelse, der bevirkede, at Ejendommene gav Underskud. Det, som gjorde det vanskeligt at følge Hr. Søren Petersens Forslag, var de Følger, Forslagets Vedtagelse vilde faa. Det var ganske vist rigtigt, at de paagældende Ejendomme var blevet bygget under ekstraordinære Forhold, men man maatte ikke være blind for, at disse Forhold i hvert Fald i ikke ringe Grad kunde vare ved. Maaske vilde Materialepriserne blive noget lavere, men man havde endnu ikke set, at Arbejdslønnen var blevet nedsat, og kom vel heller ikke til at se det. Derfor

maatte man regne med, at Byggeforholdene vilde blive dyre i de kommende Aar, og hvis Kommunen nu gik til at nedsætte Lejen under den Størrelse, der svarede til Opførelsessummens Forrentning, vilde Kravet om, at Kommunen skulde blive ved med at bygge, sikkert komme, og Spørgsmaalet var da, om Byraadet var rede til at imødekomme Kravet. Taleren kunde tænke sig, at han kunde slutte sig til Hr. Brammers Forslag, men kun under den Forudsætning, at man fra den anden Side ogsaa kunde gaa med dertil.

Simon sen troede ikke, at private vilde bygge, før det blev 15—20 % billigere at bygge end nu. Det eneste man derfor vilde opnaa ved at beregne Lejen efter en Forrentning med $6\frac{1}{2}$ %, vilde altsaa blive, at man kom til at sætte Lejen ned til den af Hr. Søren Petersen foreslaaede Størrelse, naar det private Byggeri tog sin Begyndelse.

Mikael Johansen vilde anse det for meget skadeligt paa mange Omraader at nedsætte Ejendommenes Indkøbspris med 20 %. Dels vilde det ikke hjælpe til at fremme det private Byggeri, og dels vilde man næppe faa de Laan af Statens Midler, som man ønskede. Den Slags . Laanebegæringer kom til Erklæring af Boligkommissionen, og i denne blev der fra alle Sider taget Hensyn til, om Ejendommene nogenlunde betalte sig. Da Kommunens Lejligheder var forsynet med alle mulige Bekvemmeligheder, kunde man ikke sammenligne med Lejligheder af tilsvarende Størrelse. Taleren kunde ligesom Hr. N. Joh. Laursen være tilbøjelig til at slutte sig til Hr. Brammers Forslag, hvis man fra alle Sider kunde enes om dette.

M o u s t e n bemærkede, at det ikke var rigtigt, at Lejlighederne i Kommunens Ejendomme var forsynet med alle Bekvemmeligheder, idet de f. Eks. ikke var forsynet med Badeværelse. Det var fuldt forsvarligt og rigtigt at nedsætte Lejen. Der-
som Kommunen tog en Leje, der svarede til Op-
førelsesudgiften, vilde det medføre, at der blev taget
samme Leje i de gamle Huse, hvis Værdi derved
vilde stige med 20 Millioner Kr., som Byens Be-
boere kom til at betale. Kommunens Tab ved at
nedsætte de af Udvalgets Flertal foreslaaede Leje-
afgifter med 20 % vilde blive 4700 Kr., og Af-
skrivningen altsaa ikke 100000 Kr., men 69000 Kr.
Det var et godt Princip, at Kommunen regulerede
saaledes, at alle kom til at betale noget, for at
Ejendommene, som jo var opførte under ekstra-
ordine Forhold, kunde forrente sig.

S i m o n s e n vilde spørge de konservative
Medlemmer af Byraadet, hvorfor de nu havde for-
andret Standpunkt i Sammenligning med deres
Stilling til Fastsættelsen af Lejeafgiften for Barak-
kerne. Den Gang havde de konservative fundet
det naturligt, at Kommunen tilskød 6000 Kr.
aarligt i 15—16 Aar, men nu havde de ganske
forladt dette Princip.

M ø l l e r hævdede, at den konservative Fløj
ikke havde forandret Standpunkt, men hele Tiden
havde ment, at det kommunale Byggeri skulde
forrente sig. I det foreliggende Tilfælde var der
Tale om et stedsevarende Tilskud paa 4700 Kr.
aarlig til kun 48 Lejere, medens det for Barak-
kernes Vedkommende drejede sig om et Tilskud
paa 6000 Kr. aarlig i kun 15—16 Aar til 80 Lejere.
Her var altsaa ingen Sammenligning rimelig. Ved-
tog man nu den 20 %s Nedsættelse, maatte man
sikkert fortsætte med det kommunale Byggeri,

uagtet den Dag nærmede sig, da man ikke kunde skaffe Penge dertil. Taleren kunde tænke sig at slutte sig til Hr. Brammers Forslag, hvis der kunde blive Enighed derom.

Søren Petersen havde selvfølgelig ikke ventet andet, end at den borgerlige Gruppe vilde finde den af Taleren foreslaaede Nedsættelse for for stor, uagtet de af Taleren foreslaaede Priser, nemlig 38 $\frac{1}{3}$ Kr. for en 3 Værelses og 29 Kr. for en 2 Værelses Lejlighed i Gennemsnit, var mere passende i Forhold til Lejlighedernes almindelige Pris end de af Flertallet foreslaaede Priser, nemlig henholdsvis 48 Kr. og 36 Kr. Ved at slutte sig til Hr. Brammers Forslag, hvorefter Nedsættelsen vilde blive ca. 8 %, indrømmede de Herrer N. Joh. Laursen, Mikael Johansen og Møller i Virkeligheden, at Lejeafgiften efter Flertallets Forslag var for høj. Lejlighederne i Barakkerne kunde ikke med Rette kaldes Lejligheder i egentlig Forstand, de var kun Rum, og kunde man gaa med til at nedsætte Lejen for dem, kunde man ogsaa gøre det her. Dersom man vedtog Flertallets Forslag, vilde man ligefrem forbyde Arbejdere at bo i Kommunens Ejendomme, for ingen Arbejder havde desværre en saadan Indtægt, at han kunde give op til 660 Kr. for en 3 Værelses Lejlighed. De af Taleren foreslaaede Afgifter var fuldt saa høje som de, der blev forlangt for selv de bedste 2 og 3 Værelses Lejligheder i Byen.

P. Petersen udtalte, at det i sidste Møde havde været den borgerlige Gruppes Opgave at paavise, at Lejlighederne i Barakkerne ikke var for dyre, medens man fra anden Side havde hævdet, at de var for dyre. Nu syntes det derimod, som om man fra samme Side ønskede at fastslaa, at Baraklejlighederne var lejet meget for billigt

ud. Naar Hr. Simonsen mente, at det var vedtaget at ofre 6000 Kr. aarlig paa Baraklejlighederne, saa passede det absolut ikke, idet det faktiske var, at Barakkerne gav 10 %. Denne Forrentning var bleven fastsat, fordi Barakkerne maatte amortiseres hurtigere end almindelige Bygninger. Taleren understregede Hr. N. Joh. Laursens Udtalelse om, at man ikke i mange Aar vilde kunne bygge synderligt billigere end nu. Hvis man vilde sætte Lejen 20 % ned, vilde Hr. Brøndum nok faa sit Ønske om, at Kommunen maatte beholde Ejendommene, opfyldt.

N. J o h. L a u r s e n syntes ikke, man kunde drage Sammenligning med Barakkerne, hvis Opførelse jo var en fuldstændig Nødsforanstaltning. Dersom den foreslaaede Nedsættelse blev vedtaget, blev man sikkert nødt til at fortsætte med at bygge Beboelsesbygninger, og Spørgsmaalet var da, om man vilde tage Konsekvensen deraf. Hr. Moustén havde talt om at fordele Udgiften paa alle andre, men det var jo netop det, man ikke gjorde, fordi en ikke ringe Del i Virkeligheden var skattefri.

S i m o n s e n fandt det lovligt stramt af Hr. P. Petersen at paastaa, at Barakkerne forrentede sig med 10 %. Det var forleden bleven oplyst, at Lejen fra Barakkerne var godt 1600 Kr. om Maaneden, altsaa godt 19000 Kr. aarlig, men hvorledes det kunde blive 10 % af 260000 Kr., og denne Sum havde Barakkerne jo kostet, var ikke let at se. Det havde vist endog været Hr. P. Petersen selv, der havde udtalt, at Kommunen gav 6000 Kr. aarlig i Tilskud til Barakkerne.

Mindretallets Forslag, hvorefter Lejen nedsattes med 20 % i Forhold til Flertallets Forslag, vedtoges.

følgende Erklæring i Anledning af en fra »Dansk Kvindesamfund« og »Danske Kvinders Nationalraad« til Indenrigsministeriet rettet Henvendelse om **Forhøjelse af Understøttelserne til Børn af Enker:**

»Ved Tilbagesendelsen af hoslagte Skrivelse af 4. ds. fra Aarhus Stiftamt angaaende Dansk Kvindesamfunds og Danske Kvinders Nationalraads Henvendelse til Indenrigsministeriet om Forhøjelse af de ved Lov Nr. 124 af 29. April 1913 fastsatte Understøttelser til Børn af Enker skal Udvalget tillade sig at udtale:

Den Forhøjelse af Normalbidragene til Børn, fødte udenfor Ægteskab, der har fundet Sted ifølge Lov Nr. 115 af 9. Marts 1917, andrager — bortset fra København—Frederiksberg—Gentofte — gennemsnitlig ca. 24 Kr. aarlig. Forhøjelserne for Enkernes Vedkommende, hvor Understøttelserne er fastsat ens for hele Landet, bør da formentlig være noget rigeligere under et, ogsaa efter Sagens Natur. Man vilde saaledes — ganske bortset fra de for Tiden herskende ekstraordinære Forhold — finde, at Taksterne:

100 Kr., 80 Kr. og 60 Kr. aarlig

i det mindste burde forhøjes til

130 Kr., 110 Kr. og 90 Kr. aarlig.

Trangsgrænsen burde derhos formentlig forhøjes noget i Henseende til Indtægt, for at Loven i højere Grad end Tilfældet nu er kunde komme selverhvervende og tildels ubemidlede Enker til Gode.«

Tiltraadtes.

13. (J. Nr. 3—1917). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** i Vandværkets Regnskab for 1916—17. — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

- 14) (J. Nr. 3—1917). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** i Brandvæsenets Regnskab for 1916—17.

Overgik til 2. Behandling.

15. (J. Nr. 2¹³¹—1017), Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Ryesgade Nr. 10.
Anbefaledes.

